

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 10. Qualis vita, mors est ita. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

paratur; dum manus operum myrrhâ mortis inungit. S. Gregor. Nifs. hom. 11. myrrham mortis esse symbolum, nemo est, qui ambigat. Pulchrè ergo ait sponsa, quia manus ipsius myrrham, id est, mortem stillant, cum aperuit ostium Deo. Efcobar t. 3. Coll. Chr. l. 3. f. 1. obf. 5.

Populus meus pendebit ad reditum meum.
Ol. 11. 7. Pendebit tanquam inter cœlum, & terram; id est, veluti mortuus expectabit sponsum, quando revertatur à nuptiis. Id. ib.

Bona mors, si peccato moriaris, & justitiæ vivas. Hæc mors, necesse est, ut præcurrat; ut sequatur illa securus. In hac vita, quamdiu durat, compara tibi illam, quæ semper durat. S. Bernardus ep. 105.

§. IX.

Mortem facilem faciunt ærumnæ.

*P*etivit anima sua, ut moreretur. 3. Reg. 19. 4. Unde ei tam optabilis, & facilis mors? ex fuga. S. Chrysologus f. 147. Elias ille, ubi sensit totò se timore aspergi, repetebat, quam fugerat, mortem. Bæza t. 3. l. 4. c. 15. §. 3.

Cum autem persequerentur vos fugite.
Matth. 10. 23. Metus, & fuga mortis, mortem ipsam reddit amabilem. Sapienter Christus, quos pro se mortem subire volebat, prius in fugam movet: noluit enim, ut primâ statim persecutione mortem oppetant; sed, ut fugiant, suadet: nè post fugam jam haberent in morte, quod timeant; sed quod ament. Qui enim in fuga vivit; tot ærumnis, tot mortis timoribus, agitur; ut inde nequeat jam mortem non amare. Id. ib.

Alligatus ego spiritu vado in Jerusalem.
Act. 20. 22. Vincula imminetia sibi Jerosolymis prævidebat: & ad illa ibat. Sed qualis? *alligatus spiritu.* Nimirum, quæ vera ventura erant, vincula ipse in spiritu jam antea iniecerat; jam velut vincetus catenis agebat: ut vincula sperneret, & ipsam mortem. Bæza t. 2. l. 8. c. 3. §. 42.

Per fenestram in spora dimissus sum per murum; & sic effugi manus ejus. 2. Cor. 11. 33. Non præ timore operam fugæ præbuit; absit: quin potius fugam habuit pro palæstra, & meditatione, adversus mortem. S. Athanasius in Apol.

§. X.

*Qualis vita, mors est ita.**Ex Veteri.*

Abraham mortuus est in senectute bona.
Gen. 25. 8. Mortuus est in senectute bona, eò quòd in bonitate propositi sic permansit. Mors igitur vitæ est testimonium. S. Ambros. l. de bono mortis c. 8. Quem conscientia non pungit, mors non terret: quia mortem cupere, vel horrere; non tam hominis est, quam conscientia, afferente Paulò Philipp. 1. 23. *coarctor, desiderium habens dissolvi, & ef-*

se cum Christo: & timente Cainò Gen. 4. 14. omnis, qui invenerit me, occidet me. Eadem verique natura; sed de morte diversa opinio; quia & actus diversi. S. Ambros. cit. non mors ipsa terribilis est; sed opinio de morte, quam unusquisque pro suo interpretatur affectu; aut pro sua conscientia perhorrescit. Suae igitur unusquisque conscientiaæ vulnus acufet, non mortis acerbiter. Denique justis mors quietis est portus, nocentibus naufragium putatur. Naxera in Jos. 1. 24.

Viri pastores sumus servi tui ab infantia nostra usque in præsens: hæc autem dicetis; ut habitare possitis in terra Gesien.
Gen. 46. 34. Abulens. hoc dicebat Joseph, nè Rex eos faceret bellatores, & dispungeret; sciendo totâ vitâ hoc officium gessisse: quia illos judicaret inhabiles ad aliquid aliud. Nemo senex facile discit artem, cui non studuit puer. Nimirum præsumit, qui inter brachia Domini tanquam alter quidam Moyses, cupit suaviter obdormire; cum per omnem vitam suam Dominum enormibus sceleribus oppugnârit. Didacus Nifs. p. 2. l. 4. c. 8.

Moriatur anima mea morte justorum.
Num. 23. 10. Prudentius dixisset Balaam: vivat anima mea vitâ justorum; etiam moriatur morte justorum. Cornelius hic.

Moses servus meus mortuus est. Jos. 1. 2. Mors vitæ fuit index: sicut fuit servus Dei vivens, ita & moriens. Cajetanus hic: mortuus est in statu servitutis meæ. Mortuus est sic: quia, quidquid erat, quidquid operabatur, meum erat. Naxera hic §. 24.

Ecce currus igneus &c. 4. Reg. 2. 11. Cur Elias curru igneo, & igneis equis, vectus? Eccl. 48. 1. *Surrexit Elias quasi ignis; & verbum ipsius quasi facula ardebat.* Raptus Eliæ quædam illius politica mors fuit. Et nè hæc dissimilis ante actæ vitæ esset; qui ut ignis vixit, è vita in igne avehi debuit. Didacus Nifs. D. Septuag.

Iustum deduxit per vias rectas. Sap. 10. 10. Via recta est, cujus media conformia sunt principio & fini. Vita nostra iter. Principium à fletu. Sap. 7. 3. *Primam vocem omnibus similem emisi plorans de utero matris egressus. Unus introitus est omnibus ad vitam, & similis exitus.* v. 6. *Nudus egressus sum &c.* Job. 1. 21. Natus es plorans, & morieris plorans. Si vis vivere ridens, non incedis via justorum. Nè adifices superba palatia; cum in nativitate ingressus parva incunabula; & post mortem habebis strictum loculum. Stella de cont. &c. p. 1. c. 56.

Ex Novo.

Dico autem vobis, quòd multi ab oriente, & occidente, venient. Matth. 8. 11. Cur meridionales, & septentrionales, ab ea excludere videtur facilitate? S. Paschasius l. 5. in Matth. prima, & ultima, ideo ponuntur: nam & illi soli in regno recumbent; quos nimirum initium rectæ fidei, & consummatio boni operis, probaverit idoneos. Didac. Nifs. Pol. cœl. p. 2. l. 4. c. 8.

Do.

Domine, situes, jube me ad te venire super aquas. Matth. 14. 28. Ire cepit, sed mergi quoque. Noli prodigiis inniti: si lapis vixeris, lapis morieris. Oliva l. 5. Strom. §. Si Filius Dei es.

Alii tentantes signum de celo querebant ab eo. Luc. 11. 16. Inter Fideles multi petunt signa. Sunt in peccatis jacentes totâ vitâ; & hiâ Deo misericordiam, assecuturos in morte sperant. Hi perunt signum à Deo in fine vitæ. Communis est lex; ut, qui malè vixit, malè pereat. Nonne est hoc tentare Deum. Stella hic. Sicut monstrum est, quòd lupus habeat caudam ovis; sic monstrum est, quòd vita rapacis usurarii habeat bonum finem. Stella in Luc. 23.

Mortuus est autem & dives. Luc. 16. 22. Aqua saporem contrahit terræ, quâ transit: nam si venam salis, aut sulphuris, offendit; salâ, sulphureaque fluit: si terram bonam; dulcis manat. *Omnes morimur, & quasi aque dilabimur.* 2. Reg. 14. 14. Mors saporem vitæ contrahit: si vita bona, mors suavis. Stella hic.

Ut intingat extremum digiti sui in aquam. Luc. 16. 24. Glossa ordinaria: ab extremo digiti se tangi desiderat, qui optat justorum ultima participare. Manus, & digiti, justorum significant opera pœnalia, & laboriosa; quibus, dum hic vivunt, insudant; ut æternam quietem, quæ sunt digitorum extrema, assequantur. Vellet quisque à deliciis transire ad voluptates: ab honore ad gloriam, à divitiis ad regnum, de quiete ad quietem, sinè labore. Optat justorum ultima participare; sed labores pro Deo, arumnas pro virtute, opera pœnalia pro commissis peccatis, non vult habere communia. Didacus Nis. f. 2. D. 5. Quadr. §. 1.

Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Apoc. 14. 13. Nihil in homine moritur, quod in eo antè non vixit. Unde manus mea, pes meus, & alia membra, quæ in me non vivunt, in morte in me mori non possunt. Sic in Domino moritur, quicumque est membrum Domini per fidem, & amorem; & nullus in eo moritur, qui in eo non vivit. S. Bonaventura f. 2. D. 15. Pent.

Ex Patribus, & aliis.

Vivite bene, nè moriamini malè. S. August. f. 24. de verb. Dom.

Mori malè times; & vivere malè non times? Corrige malè vivere, time malè mori. Sed noli timere: non potest malè mori, qui bene vixerit. Id. l. 1. de discipl. Christi c. 12.

Mala mors putanda non est, quam bona vita præcesserit: neque enim facit malam mortem, nisi quod sequitur mortem. Non itaque multam curandum est, qui necessariò morituri sunt quid accidat, ut moriantur; sed moriendo quòd ire cogantur. Cum igitur Christiani noverint, longè meliorem fuisse religiosi pauperis mortem, inter lingentium canum linguas; quam impii divitis in purpura, & bysso;

Polyanth. Sacr. Tom. II.

horrenda illa mortium genera quid mortuis obfuerunt, qui bene vixerunt? Id. de Civ. l. 1. c. 11.

Utinam omnes tam affectarent justorum primordia, quam optant extrema. Richardus de gemino Paschate.

§. XI.

Dispositio proxima pro morte in morbo gravi.

Num. 1.

In morte major fervor; tibi soli vaca.

Vocavit Jacob filios suos, & ait eis &c. Gen. 49. 1. &c. Licet Jacob semper piè vixerit; sub finem tamen vitæ magna vaticinatus filiis, & nepotibus. Cur? quia se tunc maximè Deo univit, ferventiorè amorem elicit; hinc magis meruit illustrari. Sylveira in Apoc. 3.

Astitit regina in vestitu deaurato in fimbriis aureis. Pl. 44. 10. 14. Regina vestitus dicitur deauratus, fimbriæ autem aureæ. S. Paschalius hic: per fimbriam vita hominum significatur extrema; quam non deauratam, ut vestis fuisse monstratur; sed auream esse totam debere, dicitur: quia in fine vitæ tota perfectio amoris quæritur. Sylveira in Apoc. 3. Fimbriæ sunt finitima vestium, per quas hominum vita significatur extrema. Hæc non deaurata, ut supra, sed nunc illi esse aurea profitetur: quia in fine tota perfectio est; ubi charitas, non tanquam deaurata, conspicitur; sed jam plenissima, tanquam aurea, reperitur. Cassiodorus hic.

Sciens quia venit hora ejus. Joan. 13. 1. Horam suam mortem dicit: hora mortis verè hominis est: tempus enim vitæ nostræ multis aliis impendimus, amicis, corpori, negotiis, deliciis; ut ferè nobis nihil remaneat. Hora mortis nostra; quia in ea, reliquorum omnium oblitus, nos, nostraque, curamus. Olorius in Cœna Dom.

Cum serò esset die illò, una Sabbathorum venit Jesus. Joan. 20. 19. Cur serò, non Sabbathi manè? quia cum mors, & vesper, ætatis, instat; salutis negotia gravius aguntur. Gilbertus f. 44. istud ostium maximè aperitur Jesu, quod aliis negotiis omnibus clauditur. Esobar tr. 3. Coll. Chr. l. 6. obf. 2.

Num. 2.

In morte mitte curas terrenorum.

Levavit pallium Elie. 4. Reg. 2. 13. Currum conscendens, Propheta pallium à se abiecit: indicans terrena hæc ad vitæ discessum impedimento esse; ac proinde ex animo ea projici oportere. Incert. Auth.

Populus meus pendebit ad reditum meum. Of. 11. 7. Pendere, est à terra elevari: monet Dominus, à terrenis curis expeditos esse debere ad præparationem mortis. Incert. Auth.

Dum irent emere, venit sponsus. Matth. R 2 25.